

คำ ผกา

มันไม่ใช่คราวเคราะห์ มันคือความเฮงช่วย

อ่านข่าวคนสะพานกลับรถยาว 10 เมตร หน้า 5 ตัน หน้าโรงพยาบาลวิภาวดี กรมพระราม 2 ที่กำลังปิดปรับปรุง หล่นทับรถยนต์ที่กำลังเข้ากรุงเทพฯ เสียหาย 4 คัน เสียชีวิต 1 ราย ติดอยู่ในซาก มีรายงานคนงานก่อสร้างเสียชีวิตเพิ่มอีก 1 ในสี่คนมีหนึ่งคนบรรทุกน้ำมัน อีกหนึ่งคนบรรทุกก๊าซ ลองจินตนาการว่า ถ้ารถสองคันนี้ระเบิดขึ้นมาอะไรจะเกิดขึ้น

อ่านข่าวต่อพบว่าผู้รับผิดชอบเรื่องนี้คือกรมทางหลวง และเท่าที่จับใจความจากข่าวกรมทางหลวงบอกว่า “ได้ยื่นเรื่องการระมัดระวังความปลอดภัยสูงสุด”

ก่อนจะจบด้วยการบอกว่า “ขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อครอบครัวผู้เสียชีวิต” เมื่ออ่านแล้ว ฉันอยากจะทำอะไร

“ได้เน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยสูงสุด” ไม่ใช่ทั้งคำตอบ ไม่ใช่ทั้งคำอธิบาย และที่สำคัญคือไม่ได้แสดงออกซึ่งความรับผิดชอบใดๆ เพราะความปลอดภัยจากโครงการก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นโครงการไหน ไม่อาจจะปลอดภัยได้เพราะอุบัติเหตุได้ “เน้นย้ำเรื่องความปลอดภัย”

แต่หน่วยงานนั้น หรืออุบัติเหตุ ต้องออกมาอธิบายให้สาธารณชนรู้ว่าคือ

หนึ่ง บอกว่าตามกฎหมาย และกติกการรับเหมาก่อสร้างโครงการนี้ กรมทางหลวงได้กำหนดสเปก เงื่อนไขในการก่อสร้างและการทำงานให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างไรบ้าง

และหากทำผิดข้อตกลงจะต้องมีความผิดอะไร มีเกณฑ์ที่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย และมีความผิดตามกฎหมายทั้งอาญาและกฎหมายแพ่งอย่างไร และต้องเอาทุกข้อนั้นมาเปิดให้สื่อมวลชนเห็น เพื่อสื่อมวลชนจะนำมารายงานข่าว

สอง อุบัติเหตุต้องออกมาแจ้งให้เราทราบว่า บริษัทผู้รับเหมาชื่อบริษัทอะไร อ้างอิงตามข้อที่ 1 เขาทำผิดกฎข้อไหนหรือไม่อย่างไร ซึ่งอุบัติเหตุได้ชี้แจงในเวลาต่อมาว่า กรมทางหลวงดำเนินการปรับปรุงเอง

สาม ความพึงพิงทัศนคติเกิดความเสียหายแก่ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนผู้ปราศจากความผิดใดๆ ปราศจากความประมาทใดๆ แล้วต้องมาตาย มาเสียทรัพย์สิน มาเสียลูกเสียเต้า มีทั้งผลกระทบทางกาย ทางใจ ทางเศรษฐกิจ หากผู้ตายเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวทั้งหมดนี้ใครเป็นคนรับผิดชอบ?

นี่ คือสิ่งที่เราอยากได้ฟังจากอธิบดีกรมทางหลวง ไม่ใช่การมาบอกว่า มีคนตายกี่คน เจ็บกี่คนและมาบอกว่า ได้เน้นย้ำแล้ว เรื่องความปลอดภัย

ลองนึกภาพเราไปกินข้าว สั่งข้าวผัดมาหนึ่งจาน แล้วเจอข้าวผัดแฉะ และบูด เสร็จแล้วเจ้าของร้านเดินออกมาบอกว่า “ขอโทษจริงๆ แต่ทางเราได้เน้นย้ำพ่อครัวแล้วอย่าเสิร์ฟของบูด โอเคนะ”

อารมณ์เดียวกับประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ชอบตอบคำถามนักข่าวว่า “ได้เน้นย้ำข้าราชการที่เกี่ยวข้องให้ไปตรวจสอบดูแลแล้ว” หรือ “ได้สั่งการและเน้นย้ำ

แล้วว่าให้ดูแลประชาชนดีๆ”

ฟังแล้วก็โมโห อยากจะร้องกรี๊ดออกมาให้ดังที่สุดว่า ประเทศไม่ได้บริหารด้วยคำสั่งและการกำชับ ไม่ใช่ว่าพอมันมีปัญหาของแพง ก็พูดได้แค่ว่า สั่ง รุมว.พาณิชย์แล้วให้ไปดูแลอย่าให้ของแพง

นี่ประเทศทั้งประเทศนะ ไม่ใช่การทำร้านอาหารตามสั่ง ที่ยกยกทำอะไรสั่งเอา

และหากย้อนดูข่าวเก่าๆ เรามีทั้งข่าวคนถูกสายไฟฟ้าแรงสูงข้างถนนดูดตาย วินมอเตอร์ไซด์ถูกกิ่งไม้หล่นใส่หัวตาย คนเดินตกท่อ บาดเจ็บพิการ เรียกว่ามีคนได้รับบาดเจ็บ ตาย พิการ สูญเสียทรัพย์สินจากความประมาท เส้นเลือดของรัฐและหน่วยราชการเยอะมาก

แต่ดูเหมือนจะไม่มีใครได้รับการชดใช้ความเสียหายอย่าง ส่ำสมจากรัฐเลย

ย้อนกลับไปดูข่าวเก่า เป็นรายงานของบีบีซีไทย ปี 2019 มีกรณีเครื่องบินที่พระรามสาม มีคนงานเสียชีวิต 5 คน และ

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 370

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 5 - พุธสัปดาห์ 11 สิงหาคม 2565

ปีที่: 42

ฉบับที่: 2190

หน้า: 75(กลาง), 74

Col.Inch: 89.44 Ad Value: 33,092.80

PRValue (x3): 99,278.40

ศิลป์: ขาว-ดำ

คอลัมน์: คำ ผกา: มันไม่ใช่ครวคราะห์ที่มันคือความเฮงชวย

นอกจากคนงานก่อสร้างสัญชาติกัมพูชาที่เสียชีวิตแล้ว มีเด็กหนุ่มลูกครึ่งชาวอังกฤษ ซึ่งผู้พ่อได้อยู่เมืองไทยมายาวนานถึง 50 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุครั้งนี้ด้วย

กรณีนี้ชัดเจนว่าผู้รับผิดชอบคนงานก่อสร้างนี้คือบริษัทก่อสร้างที่รับผิดชอบก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรชื่อโกลเด้น โกรฟ

เรื่องแบบนี้ในเวทีไทยๆ ถ้าผู้ตายเป็นคนงานต่างดาว เป็นคนงานก่อสร้างที่ไม่มีปากเสียงอะไร เราน่าจะพอเดาได้ว่า มากที่สุดคือ มีนายบริหารทีมงานคนศพพร้อมเงิน “ช่วยเหลือ” ลักเล็กน้อยตามแต่เขาจะประเมินราคาชีวิตผู้ตายและครอบครัวเท่าไร

ถ้าเป็นแรงงานต่างดาวที่ไร้อำนาจต่อรองโดยสิ้นเชิง หรือแหย่กว่านั้นคือเป็นแรงงานผิดกฎหมาย ผลอะไร อาจจะไม่ได้รับชดเชยอะไรเลยด้วยซ้ำ

แต่กรณีครอบครัวพ่อชาวอังกฤษ สิ่งที่เขาได้คือเงินใส่ซองมงานศพหนึ่งแสนบาท พร้อมการเจรจาขอชดใช้เงินหนึ่ง-สองล้านบาทจากวิศวกร ซึ่งผู้พ่อไม่ได้รับการต่อรองนี้เพราะเห็นว่าผู้รับผิดชอบต้องเป็นตัว “บริษัท”

มารดาของผู้เสียชีวิตบอกว่า

“ที่เกิดเหตุไม่มีการติดตั้งป้ายบอกเตือนว่าเป็นเขตก่อสร้าง และไม่มี การวางสิ่งกีดขวางเพื่อเป็นการบอกเตือนว่าเป็นเขตก่อสร้างอาคาร รวมถึงไม่มีพนักงานเกี่ยวกับความปลอดภัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเพื่อคอยแจ้งเตือนแต่อย่างใด... (ทำให้) ครอบครัวกวอดเวินได้ฟ้องร้องจำเลย 10 คน ซึ่งมาจากทั้งสามบริษัท คือ เจ้าของโครงการ บริษัทดำเนินการบริหารการก่อสร้างโครงการ และผู้รับเหมา ในคดีอาญาข้อหาประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และคดีแพ่งข้อหาละเมิด โดยเรียกค่าสินไหมทดแทนจากนายจ้างที่ต้องรับผิดชอบจากการทาละเมิดของลูกจ้างเป็นจำนวนเงิน 44.56 ล้านบาท”

<https://www.bbc.com/thai/thailand-47353784>

นี้ ไม่รู้ว่าครอบครัวกวอดเวินได้รับความเป็นธรรมจากเรื่องนี้แล้วหรือยัง แต่ที่แน่ๆ คนงานชาวกัมพูชาที่เสียชีวิตนั้น - เขาย่อมถูกหลอกล้มเป็นเพียงอีกชีวิตหนึ่งที่ตายไป ไม่ต่างอะไรจากที่เราเห็นหมาจรจัดสักตัวถูกรถชนตายบนถนน มันก็แค่หมาตัวหนึ่ง ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่มีใครรู้ด้วยซ้ำว่ามันตาย

เราปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกวันนี้เรามองเห็นแรงงานข้ามชาติในประเทศของเราเป็นชนชั้น เราเห็นว่าเขาเป็นคนเหมือนเรานี่ละ แต่เพื่อไม่ให้ชีวิตของเราอยู่ยกจากภาระทางมนุษยธรรมมากเกินไป เราพยายามที่จะไม่รับรู้ว่าเขาชื่อใคร พวกเขาใช้ชีวิตอยู่อย่างเรา หากเป็นไปได้เราอยากเห็นเขาเป็นเหมือน “เครื่องมือ” ชนิดหนึ่งที่มีหน้าที่ก่อสร้าง ตัดเหล็ก แบกปูน ปูกระเบื้อง

เราไม่อยากจะรู้ว่าเขามีพ่อแม่ที่เขารักเหมือนเรา มีลูกมีเต้าที่ต้องห่วงใยเหมือนเรา มีสุข มีเหงา มีหิว มีว่าเหว มีहत้อ คล้ายๆ เรานี่แหละ เพราะเมื่อไหร่ที่เรา รู้ เราเองจะทนอยู่กับสิ่งๆ นี้ไม่ได้ และเราก็แบกรับภาระต้นทุนของการไม่มีแรงงานเหล่านี้ไม่ได้ด้วยเช่นกัน

ข้อมูลของหลายหน่วยงานวิจัยบอกว่าแรงงานก่อสร้างร้อยละห้าสิบของไทยเป็นแรงงานต่างชาติ ในแต่ละปีมีเคสเรียกร้องค่าชดเชยจาก

กรณีคนงานตายเป็นร้อย และบาดเจ็บถึงแปดพันกว่าราย

นี่นับเฉพาะที่มีการยื่นร้องขอความช่วยเหลือ และยังไม่นับแรงงานที่ไม่มีใบอนุญาตย่อมเข้าไม่ถึงความช่วยเหลือนี้ และไม่สามารพฟ้องร้องเอาผิด เรียกค่าเสียหายจากใครได้เลย

ขาวคนสะพานกลับรถหนักทำต้นตอใส่รถของคนใช้รถใช้ถนน สะท้อนให้เห็นถึงความซู่ ความไม่รับผิดชอบ ทัศนคติของหน่วยงานราชการไทยที่ไม่เคยคิดว่าประชาชนนั้น “สำคัญ” และพึงได้รับการปฏิบัติอย่างให้เกียรติ มีมารยาท เคารพในสิทธิของเขา และอย่างน้อยที่สุด ข้าราชการก็คือประชาชนคนหนึ่งเช่นกัน

ในประเทศโลกที่ประชาชนคือเจ้าของประเทศจริงๆ ไม่มีอะไรจะสำคัญเท่าความปลอดภัยของประชาชน ทุกโครงการก่อสร้างจะต้องอยู่ในกรอบกฎเกณฑ์ เรื่องความปลอดภัย ความสะอาด เสี่ยงที่ต้องไม่ตั้งรกราก ในไซต์ก่อสร้างจะต้องมีขีต ปราศจากฝุ่น มีไฟ มีป้าย มีสัญญาณ มีทุกสิ่งในโลกแห่งการออกแบบและวิศวกรรมออกแบบมาแล้วให้มี

ส่วนไทยแลนด์แดนทะเลสาบนั้นอย่าว่าแต่มาตรฐานความปลอดภัยพื้นฐาน ทุกวันนี้ จันยังไม่เข้าใจว่า รถบุนั้นสามารถวิ่งบนถนนในเมืองตลอด 24 ชั่วโมงได้อย่างไรกัน ไม่นับรถบรรทุกใหญ่ยักษ์ระดับลากตู้คอนเทนเนอร์ก็สามารถวิ่งบนถนนได้ทุกถนน รวมถึงในซอยขนาดกลางๆ ด้วย

เหล็กแหลมที่โผล่มาจากรากถนน เป็นสิ่งพบเห็นได้อย่างปกติ เรียกได้ว่าเป็นเมืองที่พร้อมไปด้วยความเลินเล่อเรอเอื้อต่อการเกิดอุบัติเหตุในทุกรูปแบบโดยปราศจากความรับผิดชอบจากทุกฝ่าย

มันเป็นประเทศที่คนไม่เท่ากันในทุกมิติ ระบบราชการแบบเจ้าขุนมูลนายทำให้พวกเขาเห็นว่าประชาชนก็แค่คนตลก อาจถูกรถชนตายบ้าง เหล็กตกใส่หัวตายบ้าง เป็นเรื่องธรรมดา คนตั่งทกลีบล้าน เจ็ดสิบ ล้าน ตายไปสักคนสองคนไม่เป็นไรหรอก และพวกไอ้ที่ตายก็ต้องรู้สึว่าเป็นความช่วยของตัวเอง เป็นครวคราะห์ เป็นเพราะไม่ได้ไปบริจาคเลือด

“ครวคราะห์” คำเดียวสั้นๆ ทำให้เราไม่จริงจัง ไม่คาดคั้นว่าอุบัติเหตุครั้งนี้ไม่ใช่เคราะห์ แต่เป็นความเฮงชวยของประเทศที่อยู่กับ

รัฐบาลที่เห็นประชาชนเป็นข้ามากกว่าเป็นเจ้าของประเทศ มีคนตายก็เอาเงินใส่ซองพาดๆ ไป คนจนพวกนี้เห็นเงินแค่นี้ก็ตาลุกวาวแล้ว หากองทั้งชีวิตจะหาได้ใหม่ - นี่คือวิถีคิดของพวกเขา ชีวิตคนไทยยังไร้ค่าขนาดนี้ นับประสาอะไรเราจะหาความเป็นธรรมให้ชีวิตคนงานก่อสร้างต่างดาว

จำคำของฉันไว้เถอะ มันไม่ใช่ครวคราะห์ แต่มันคือความเฮงชวยของสังคมที่ไม่รู้ว่าการได้เป็น “คน” มันสำคัญแค่ไหน ●